

Participiumok a periférián Az igei eredettől a melléknévi funkcióig

A participiumok elemzése hosszú ideje a német grammatika egyik legvitatottabb területe, hiszen olyan hibrid formákról van szó, amelyek egyszerre hordoznak igei és melléknévi tulajdonságokat, azonban egyik szófaji kategóriába sem illenek bele teljes mértékben. Emiatt a participiumok inkább átmeneti, tehát nem prototípusos szófaji elemeknek tekinthetők.

Pontosan ez a köztes, átmeneti státuszuk vezet ahhoz, hogy nincs egységes álláspont a participiumok besorolását illetően. A különböző nyelvészeti elemzések, valamint a szótárak is eltérően kezelik őket: hol igeiként, hol melléknévként, hol külön kategóriaként tüntetik fel. A modern leíró grammatikák egyaránt hangsúlyozzák a participiumok hibrid státuszát, ugyanakkor nem kínálnak egységes terminológiát arra, hogyan különítsük el egymástól a participiumok különböző típusait: az igei vonatkozásukat megtartó participiumokat, a melléknévszerűen viselkedő formákat, valamint a teljesen lexikalizálódott, önálló mellékneveket.

Előadásomban a német participiumok szófaji státuszát vizsgálom, különös tekintettel a lexikalizálódásukra és a melléknévi integrációjukra. A participiumok változékonyságának megértéséhez a periféria–mag modellt alkalmazom, amely abból indul ki, hogy a szófajok nem éles határú kategóriák, hanem fokozatos átmenetekkel rendelkeznek.

Doktoranda: Török Anita

Témavezető: dr. Scheibl György